

Методичні рекомендації до курсу

«Медійний контент в інформаційному суспільстві!»

Заняття 1

Соціальний простір як простір взаємодії

Основні терміни: фізичний простір, соціальний простір, соціальна звичка, соціальний інжиніринг, медіатехнології

Практичні завдання:

1) Написати есе на тему «Ноосфера (інформаційна сфера) псевдонауковий підхід чи перспектива досліджень соціальних комунікацій» ознайомившись із працями Б.Потятиника, О.Холода, В.Вернадського

Література

Основна:

Богущий В. Особливості мовного структурування в просторі [електронний ресурс] / В.Богущий // Міжнародна наукова інтернет-конференція «Соціум. Наука. Культура». – 2012. – Режим доступу: <http://intkonf.org/bogutskiy-vm-osoblivosti-movnogo-strukturuvannya-prostoru/>

Богущ Л. Соціальний капітал і соціогуманітарний простір: методологія визначення, взаємозв'язки, вектори розвитку / Л.Богущ // Економіка та держава. – 2010. – № 4. – С. 15-20.

Болховской А. Медиатехнологии как средство социального воздействия [электронный ресурс] / А.Болховской // Научные проблемы гуманитарных исследований. – 2010. – №10. – Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/mediatehnologii-kak-sredstvo-sotsialnogo-vozdeystviya>

Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики: Навчальний посібник / За науковою редакцією В. Різуна – К.: Центр Вільної Преси, 2010. – 258 с.

Маклюэн Г. М. Понимание Медиа: Внешние расширения человека / Пер. с англ. В. Николаева; Закл. ст. М. Вавилова. – М.; Жуковский: «КАНОН-пресс-Ц», «Кучково поле», 2003. – 464 с.

Мальчѐнков И. Паттерны социального пространства в современном социологическом дискурсе / И.Мальчѐнков // Общество. Среда. Развитие (Тerra Humana). – 2012. – № 2. – С. 73-77.

Марцинковская Т. Социальное пространство: теоретико-эмпирический анализ / Т.Марциновська // Психологические исследования. – 2013. – Т. 6. – № 30. – С. 12. – Режим доступа: <http://psystudy.ru/index.php/num/2013v6n30/851-martsinkovskaya30.html>

Петренко-Лисак А. Соціальний простір у міждисциплінарному вимірі. К. ВАДЕКС. 2013. С.35-53.

Петренко-Лисак А. Соціальні звички як фактор вектору соціальних змін *Вісник Львівського університету*. Серія соціологічна. 2011. Випуск 5. С.188-195.

Додаткова:

Хокинг С., Пенроуз Р. Природа пространства и времени / Перев. с англ. А.Беркова, В.Лебедева. – Ижевск: НИЦ «Регулярная и хаотическая динамика», 2000. – 160 с.

Fligstein Neil. Social Skill and the Theory of Fields. *Sociological Theory*, Vol. 19, No. 2 (Jul., 2001), pp. 105-125

Fogle, Nikolaus Social space and physical space: Pierre Bourdieu's field theory as a model for the social dynamics of the built environment. Temple University, 2009, 328 p.

Заняття 2

Соціальний простір в міждисциплінарних підходах: його становлення та формування основних понять

Ключові слова: простір, соціальний простір, відтворений простір, соціальне поле, хронотоп

Завдання: зробити порівняльний аналіз просторових уявлень у соціології, психології та філології

Література

Бедаш Ю. Концепция социального пространства Анри Лефавра / Ю.Бедаш // Вестник Томского государственного педагогического университета. Серия: философия. – 2012. – № 11. – С. 219-224.

Бодріяр Ж. Символічний обмін і смерть [електронний ресурс] / Переклав з французької Л.Кононович // Бібліотека української літератури. – Режим доступу: <http://www.ukrlib.com.ua/books-zl/printthebookzl.php?id=45&bookid=0&sort=0>

Бурдьє П. Социология социального пространства / П. Бурдьє. – СПб.: Алетейя; М.: Ин-т эксперимент. социологии, 2005. – 288 с.

Вульф К. Опыт пространства в развитии: тело, движение, глобализация [электронный ресурс] Перевод с немецкого Г.Р.Хайдаровой // Медиафилософия II : Границы дисциплины. Материалы международной научной конференции «Медиафилософия. Границы дисциплины». Петербург, 21-22 ноября 2008 г. – С. 26-33.

Кобозева И. Грамматика описания пространства / И. Кобозева // Логический анализ языка. Языки пространств / [отв. ред.: Н. Д. Арутюнова, И. Б. Левонтина]. – М. : Языки русской культуры, 2000. – С. 152-162.

200. Кобозева И. Как мы описываем пространство, которое видим: форма объектов / И.Кобозева // Труды международного семинара по компьютерной лингвистике и ее приложениям Диалог'95. – Казань: «Полиграф», 1995. – С. 146-153.

Лотман Ю. Структура художественного текста / Ю.Лотман // Лотман Ю. Об искусстве / Ю.Лотман. – СПб.: Искусство-СПб, 1998. – С. 14-288.

Петренко-Лисак А. Соціальний простір у міждисциплінарному вимірі. К. ВАДЕКС. 2013. С.63-99.

Левин К. Теория поля в социальных науках / Пер. с англ. – СПб.: Сенсор, 2000. – 368 с.

Лефевр А. Социальное пространство [электронный ресурс] // Неприкосновенный запас. – 2010. – № 2 (70). – Режим доступа: <http://magazines.russ.ru/nz/2010/2/le1.html>

Лотман Ю. Структура художественного текста / Ю.Лотман // Лотман Ю. Об искусстве / Ю.Лотман. – СПб.: Искусство-СПб, 1998. – С. 14-288.

Хомский Н. Язык и мышление / Перев. с англ. Б.Городецкого; под общей редакцией В.Звегинцева. – Москва: Издательство Моск. Ун-та, 1972. – 125 с.

Заняття 3

Соціальний хронотоп: технології його творення

Ключові слова: соціальний час, соціальний простір, види соціального часу, хронотоп, стереотип

Завдання:

1. Проаналізувати хронотоп одного із художніх творів прочитаних в останній час.
2. Проаналізувати культурний хронотоп міста, країни.

Література

Бахтин М. Формы времени и хронотопа в романе. Очерки по исторической поэтике / М.Бахтин // Бахтин М. М. Вопросы литературы и эстетики. – М.: Худож. лит., 1975. – С. 234-407.

Бутиріна М. Стереотипи масової свідомості: особливості формування та функціонування у медіа середовищі: Монографія / М.Бутиріна. – Дніпропетровськ: «Слово», 2009. – 368 с.

Дмитриева Э. Пространство и время в философии языка: культурные духовные смыслы и логические понятия / Э.Дмитриева // Пространство и время в языке. Тезисы и материалы Международной конференции. – Часть I. – Самара, 2001. – С. 152-163.

Петренко-Лисак А. Соціальний простір у міждисциплінарному вимірі. К. ВАДЕКС. 2013. С.35-53.

Тынянова О. Социальное пространство как машина времени: опыт трансдисциплинарного перехода / О. Тынянова // Пространство и Время. – 2014. – № 1(15). – С. 10-14

Хокинг С., Пенроуз Р. Природа пространства и времени / Перев. с англ. А.Беркова, В.Лебедева. – Ижевск: НИЦ «Регулярная и хаотическая динамика», 2000. – 160 с.

Заняття 4

Соціальна географія просторових уявлень

Ключові слова: свій/чужий простір, додання відстані, місця і не-місця, архітектура, географічні образи, місця пам'яті, місто-фікція, геоспаціалізм

Завдання:

1. Створити стереотипний образ країни (на вибір).

Література

Основна:

Замятин Д. Геоспаціалізм: онтологічна динаміка просторових образів / Д.Замятин // Соціологічне об'єднання. – 2011. – Т.10. – № 3. – С. 21-28.

Замятин Д. Феноменологія географічних образів [електронний ресурс] / Д.Замятин // Журнальний зал. – Режим доступу: <http://magazines.russ.ru/nlo/2000/46/fenom.html>

Кристева Ю. Самі собі чужі / Переклад з фр. З.Борисюк. – К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2004. – 262 с.

Лоссау Ю. Пространство значення: Поворот к пространству, культурный поворот и культурная география [електронний ресурс] / Перевод с немецкого Е.Звоновой // Герменейя. – 2012. – № 1 (4). – Режим доступу: <http://www.a42.org/269.0.html>

Нора П. Проблематика мест памяти / П'єр Нора // Франция-память / П. Нора, М.Озуф, Ж. де Пюимеж, М. Винок. – СПб.: Изд-во С.-Петербур. ун-та, 1999. – С. 17-50.

Оже М. [От города воображаемого к городу-фикции](#) [електронний ресурс] / перевод В.Мизиано // Художественный журнал. – 1999. – № 24. – Режим доступу: <http://www.guelman.ru/xz/362/xx24/x2402.htm>

Петренко-Лисак А. Соціальний простір у міждисциплінарному вимірі. К. ВАДЕКС. 2013. С.35-53.

Скопина М. Феномен «места» и «не-места» в постиндустриальном городе / М.Скопина // Вестник МГСУ. Архитектура и градостроительство. Реконструкция и реставрация. – 2013. – № 1. – С. 66-71.

Филиппов А. Социология пространства / А.Филиппов. – СПб.: Владимир Даль, 2008. – 273 с.

Юферева О. Ритуали в українських тревел-журналах: антропологічні аспекти дослідження медійного контенту / О.Юферева // Наукові записки Інституту журналістики. – 2013. – Том.51 (квітень-червень). – С. 26-28.

Додаткова:

Auge, Marc. Non-places: introduction to an anthropology of supermodernity / Marc Auge ; translated by John Howe. Albrow M. Das Globale Zeitalter. – Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag, 2007. – 370 p.

Заняття 5

Медіатехнології творення публічних середовищ

Ключові слова: вікна Овертона, теорія розбитих вікон, міський простір, урбаністика, публічні заходи, паркур, флешмоб, буккросінг.

Завдання:

Запропонувати види публічних заходів для міста Запоріжжя з метою покращення соціального клімату

Література

«Вікна Овертона»: що означає цей термін?

<http://moyaosvita.com.ua/vidpovidi/vikna-overtona-shho-oznachaye-cej-termin/>

Вікно Овертона в гібридній війні РФ проти України (скорочено)

<https://svitoch.in.ua/713-vikno-overtona-v-hibrydny-viyni-rf-proti-ukrayiny-skorocheno.html>

Возняк Т. Феномен міста [електронний ресурс] / Т.Возняк // Незалежний культурологічний журнал «І». – 2009. – Режим доступу: <http://www.ji.lviv.ua/ji-library/Vozniak/misto/misto-zmist.htm>

Войтик Е. Медиапространство спортивной коммуникации: концептуальный подход в понимании сущности / Е.Войтик // Вестник Санкт-Петербургского университета. Серия 9. – 2014. – Вып. 1. – С.235-247.

Зиммель Г. Большие города и духовная жизнь [електронний ресурс] / Г.Зиммель // Логос. – 2002. – № 3-4. – Режим доступа: <http://magazines.russ.ru/logos/2002/3/zim.html>

Зорич О. Ігрова природа соціального простору / О.Зорич // Актуальні проблеми державного управління на сучасному етапі державотворення: матеріали IV науково-практичної конференції. – Луцьк, 2010. – С. 152–153.

Гарві Д. Право на місто [електронний ресурс] / Переклад // Спільне: журнал соціальної критики. – 2010. – № 2. – С. 8-17. – Режим доступу: <http://commons.com.ua/pravo-na-misto/#more-11537>

Карпенко О. "Вікно овертона" як універсальна модель вибору суспільно-орієнтованих управлінських рішень / О. Карпенко // Актуальні проблеми державного управління. - 2016. - Вип. 4. - С. 39-43. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyo_2016_4_8

Корнеев В. Лінгвістика впливу: Монографія / В.Корнеев, Н.Непийвода, В.Різун. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2005. – 148 с.

Ліфанова Є. Технологія формування іміджу міста [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2012-01\(7\)/12leofim.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2012-01(7)/12leofim.pdf)

Оже М. От города воображаемого к городу-фигции [електронний ресурс] / перевод В.Мизиано // Художественный журнал. – 1999. – № 24. – Режим доступа: <http://www.guelman.ru/xz/362/xx24/x2402.htm>

Петренко-Лисак А.

<https://rubryka.com/category/specialprojects/zmistovyyyperekhid/>

ПетренкоЛисак А. Теоретико-методологічний аналіз соціальних рухливостей: флешмобу, буккросінгу та паркуру // Актуальні проблеми

соціології, психології, педагогіки: Збірник наукових праць. – К.: Фенікс, 2011. – Вип. 12. – С. 36-42.

Резниченко Є. Фейк Овертона: технологія зміни суспільства, якої не існує
<http://www.mediakrytyka.info/za-scho-krytykuyut-media/feyk-overtona-tekhnolohiya-zminy-suspilstva-yakoyi-ne-isnuye.html>

Сенюра О. Специфіка та тенденції розвитку сучасного міста в соціологічному дискурсі / О.Сенюра // Соціологія. – 2009. – № 3. – С. 25-36.

Теорія розбитих вікон: як навести порядок. – Режим доступу:
<http://urbanua.org/dosvid/zakordonni-pryklady/128>

Фоссато Ф. Медиаландшафт: 1991-2003 [електронний ресурс] / Ф.Фоссато // Отечественные записки. – 2003. – № 4 (13). – Режим доступу:
<http://www.strana-oz.ru/2003/4/medialandshaft-1991-2003>

Заняття 6

Теорія соціального поля

Ключові слова: медіаполе, соціальне поле, поле журналістики, поле телебачення

Завдання:

Розробити модель українського поля журналістики.

Література

Бурдьє П. О телевидении и журналистике / Пер. с фр. Т. Анисимовой, Ю. Марковой; Отв. ред., предисл. Н. Шматко. – М.: Фонд научных исследований «Прагматика культуры», Институт экспериментальной социологии, 2002. – 160 с.

Бурдьё П. Некоторые свойства полей [электронный ресурс] / Перевод с французского Ю.В. Марковой // Режим доступа:
<http://bourdieu.name/content/nekotorye-svoystva-polej>

Михайлин І. Сад літератури і поле журналістики / І.Михайлин // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Соціальні комунікації. – 2010. – № 903. – Вип. 2. – С. 126-130.

Benson, Rodney, and Eric Neveu, eds. 2005. Bourdieu and the Journalistic Field. Cambridge: Polity.

Couldry Nick Mediatization and the Future of Field Theory. Communicative Figurations. Working Paper №. 3 (2013).18 p.